

Code of Conduct

Sisälllys:

Johdanto
Häirintä ja epäasiallinen käytös
Häirintäyhdyshenkilötoiminta
Toimintaohjeita

Johdanto

SAMOKin Code of Conduct eli toimintaopas tapahtumia varten on ohjenuora liiton toimiston väelle, opiskelijakuntatoimijoille sekä muille SAMOKin tapahtumiin osallistuville. SAMOK pyrkii tapahtumissaan aina positiiviseen ja yhdenvertaiseen ilmapiiriin. Toimintaopas tapahtumia varten on osa suurempaa kokonaisuutta ja se tulee osaksi SAMOKin laatu järjestelmää sekä helpottaa tapahtumien järjestämistä sekä mahdollisten ongelmatilanteiden ratkaisemista.

Opasta sovelletaan SAMOKin tapahtumien yhteydessä tapahtuman virallisen ohjelman aikana, eli siitä lähtien kun tapahtuma on merkitty alkamaan ja siihen asti kun tapahtuma on merkitty loppumaan. Opas pätee myös virallisten illanviettojen ajan, mutta epävirallisilla jatkoilla ei.

Tässä oppaassa käsitellään yhdenvertaisuutta, häirintä- ja kiusaamistilanteita sekä niihin puuttumista. Kaikkien SAMOKin tapahtumaan osallistuvien viihtyvyyden takaamiseksi yhteiset pelisäännöt on tärkeä olla olemassa.

“Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.” Suomen perustuslain 6§:ssä todetaan ihmiset yhdenvertaisiksi ja yhdenvertaisuuslain 6§:ssä kielletään yllä mainittuihin ominaisuuksiin perustuvan välillisen ja välittömän syrjinnän sekä häirinnän.

Jokainen kokee häirinnän eri tavalla, ei ole yksiselitteistä tapaa määritellä henkilön kokemuksia. Toiselle vitsi voi olla harmiton ja hauska, kun taas toinen saattaa kokea sen loukkaavana itseään tai jotakuta muuta kohtaan. Huomattavaa kuitenkin on se, että kun henkilö kokee tilanteen, jossa hänen mielestään tapahtuu häirintää, siitä jää epämiellyttävä olo.

SAMOKin tapahtumista vuosien varrella saadun palautteen mukaan suurin osa osallistujista kokee tapahtumat positiivisina, yhteisöllisinä ja virkistävinä tilaisuuksina mm. vertaistuen vaihtoon. SAMOKin tapahtumien toimintaoppaan tarkoituksena on luoda puitteet, joissa kaikki osallistujat voivat vastaisuudessakin kokea itsensä yhdenvertaisiksi ja tervetulleiksi osaksi SAMOKin yhteisöä.

Häirintä, syrjintä ja epäasiallinen käytös

“Häirintä on henkilön tai ihmisryhmän arvon ja koskemattomuuden loukkaamista siten, että luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai hyökkäävä ilmapiiri.”

[Vähemmistövaltuutetun](#) nettisivuilla häirinnän määritelmä.

“Syrjintä tarkoittaa ihmisten eriarvoista kohtelua tai erilaiseen asemaan asettamista ilman hyväksyttävää perustetta. Syrjintää on myös uhkaavan, vihamielisen, halventavan tai nöyryyttävän ilmapiirin luominen sekä käsky tai ohje syrjiä..” [Ihmisoikeudet](#).net sivustolta.

“Epäasiallinen kohtelu on yleisen hyvän tavan vastaista käyttäytymistä toisia kohtaan.” - “Sopivan ja sopimattoman käyttäytymisen rajat määrittelee työpaikan henkilöstö. Jos joku kokee “hurtin huumorin” loukkaavaksi, siitä on luovuttava. Työpaikalle eivät kuulu myöskään huutaminen, raivoaminen tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin liittyvien asioiden käsittely.” [Työsuojelujulkaisu - Epäasiallinen kohtelu](#).

“Seksuaalinen häirintä on tarkoituksellista, ei-toivottua, yksipuolista seksuaalisväritteistä käyttäytymistä tai sukupuoleen perustuvaa syrjintää.” Wikipedia.fi:n artikkeli [Seksuaalinen häirintä](#).

SAMOKin tapahtumien osallistajat ovat monesti yhteiskunnallisesti aktiivisia ja mielipiteitä, ideologioita ja identiteettejä omaavia henkilöitä. Kun monenkirjava joukko ihmisiä osallistuu yhdessä tapahtumaan voi häirintää ja syrjintää tapahtua huomaamattakin. Jokaisen ilmaisun ja mielipiteen vapauden kunnioittaminen on ensi askel syrjimättömään ja häirintävapaaseen tapahtumaan.

Suomalainen alkoholikulttuuri voi joskus olla painostava, erityisesti henkilöille, jotka eivät alkoholia käytä. Alkoholien käyttö on jokaisen oma valinta, eikä kenenkään valintaa tule ihmetellä tai arvostella. Alkoholien vaikutuksen alaisena voi tapahtua ylilyöntejä ja noloja tilanteita. Jokainen on vastuussa omasta käytöksestään.

Sosiaalinen media on olennainen osa SAMOKin tapahtumia. Keskusteluryhmät ja vastaavat toimivat yhteisenä viestintäkanavana niin virallisesti kuin epävirallisesti. Internetissä tapahtuva kirjallinen ja kuvallinen viestintä voi olla haastavaa kaikkien ymmärtää ja joskus viesti menee vipuun. Ns. meemien kohteena useimmiten on joku tapahtumaan osallistuva henkilö, jonka tekoa halutaan alleviivata huumorin keinoin. Meemin tekijän tulee ottaa huomioon hyvän maun rajat ja pyytää kuvaan päätyneen henkilön suostumus hänen kuvansa käyttöön.

Häirintäyhdyshenkilötoiminta

Jokaiselle SAMOKin tapahtumalle ilmoitetaan kaksi häirintäyhdyshenkilöä, jotka ovat SAMOKin toimijoita ja ovat eri sukupuolta. Häirintäyhdyshenkilön tehtävä on kuunnella tuomitsematta ja puuttua pyydettyä esille nousseisiin häirintätilanteisiin (jatkossa tässä oppaassa käytetyt sanat häirintä ja häirintätilanne tarkoittavat myös epäasiallisen käytöksen ja syrjinnän tilanteita.) Tapahtumien aikana häirintäyhdyshenkilöt ovat tavoitettavissa pääasiassa henkilökohtaisesti, mutta muitakin yhteydenottotapoja voidaan käyttää. Yhteydenottoa tehdessään on hyvä

huomioida, että internetin saatavuus tai ajankäytölliset haasteet voivat vaikuttaa häirintäyhdys henkilön nopeaan saavutettavuuteen. SAMOKin tapahtumassa häirintää tai syrjintää kokenut henkilö voi olla yhteydessä tapahtuman häirintäyhdys henkilöön myös tapahtuman jälkeen.

Yhteydenoton saatuaan häirintäyhdys henkilö ja häirintää kokenut henkilö keskustelevat tilanteesta ja mahdollisista toimenpiteistä. Häirintäyhdys henkilö toimii luottamuksella, eikä ryhdy toimenpiteisiin ilman häirintää kokeneen henkilön lupaa. Halutessaan häirintää kokenut henkilö voi pitäytyä vaatimasta toimenpiteistä ja hakea häirintäyhdys henkilöltä vain keskustelutukea.

Toimintaohjeita

Jos koet häirintää, syrjintää tai epäasiallista käytöstä:

Ole yhteydessä tapahtuman häirintäyhdys henkilöön.

- Kerro mitä olet kokenut tai mitä on tapahtunut.
- Keskustele häirintäyhdys henkilön kanssa tilanteen ratkaisemisesta.

Jos koet tilanteen, jossa jotakuta muuta häiritään ja syrjitään ja haluat ilmoittaa siitä:

Ole yhteydessä tapahtuman häirintäyhdys henkilöön.

- Kerro mitä olet nähnyt tai mitä on tapahtunut.
- Häirintäyhdys henkilö on toiveestasi yhteydessä kokemasi tilanteen eri osapuoliin.

Häirintäyhdys henkilön toimet:

Saatuaan tiedon häirintätilanteesta häirintäyhdys henkilö toimii luottamuksella ja häirityn henkilön suostumuksesta.

Häirintäyhdys henkilö voi:

- Ottaa yhteyttä häirintätilanteen osapuoliin ja keskustella tapahtuneesta.
- Järjestää häirintätilanteen molemmille osapuolille mahdollisuuden keskustella tapahtuneesta.
- Neuvoa häirintätilanteen osapuolia ottamaan yhteyttä erilaisiin tukipalveluihin esim. puhelinpalvelut.
- Koota toimenpiteistä päättävän ryhmän.

Häirintätilanteen ollessa eritoten räikeä ja loukkaava häirintäyhdys henkilö kokoaa toimenpiteistä päättävän ryhmän, joka koostuu liiton toimiston väestä.

Toimenpiteistä päättävä ryhmä voi:

- Ottaa yhteyttä häirinnästä syytetyn henkilön esihenkilöön.
- Päättää mahdollisista kurinpitotoimista kuten, ohjelmaosiosta tai tapahtumasta poistamisesta tai porttikiellosta SAMOKin tapahtumiin.